

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Svoboda József könyv- és papírkereskedése, hová a lap szellemi részét minden közlemény, valamint hirdetések és előfizetési díjak is küldendők. Telefon hívószám 2.	Egyes lap ára 20 fillér. Hirdetési díj előre fizetendő.	FELELŐS SZERKESZTŐ: Dr. FEJÉR ANTAL ÜGYVÉD.	Nyitvatercikkek soronkint 40 fillértől közöltetnek.	Megjelenik minden szombán. Előfizetési ár: Egész évre 8 kor. (Külföldre) 12 kor. Félévre 4 kor. Negyedévre 2 kor. Hirdetési díjak a legolcsóbban sajtómatatok. Készítetnek nem adnak vissza.
---	--	--	--	--

Nagyjaink emléke.

Mikor egy-egy nagy emberünk elhal, érzékeny bucsút mondunk ravatala felett, a sajtó is megemlékezik a kiválóbb egyéniségekről, közelebbi ismerősei emléket szívökbe zárják, de az utókor néhány év múlva elfeledkezik róluk.

Ezek a sorok Rancz János főesperes elparentálása alkalmából jutnak eszembe. Kiváló pap, a székely nép boldogulásáért erős kézzel küzdő férfiú volt. E néhány soromnak célja is az volna, hogy székely nagyjaink s ezzel Rancz János emlékét ne engedjük feledésnek.

Korunkban egy furcsa, divatos és sablonszerű felfogás kezd kifejezésre jutni. E szerint a nagy ember fogalma a kiváló irónál, az államférfiúnál és a művésznél kezdődik. A pénzügyvilágban aztán megbámuljuk a milliommásokat.

Pedig a nagy ember fogalma nem itt kezdődik. Szerintem nem az előkelő származás, a hivatali tekintély, avagy a vagyon adja a nagyságot. Az a nagy ember, aki példás életével az utókor számára a fejlődés útját egyengeti. Aki életében környezetére és azokra, akiknek vezetésére hivatva volt, maradandó hatást tud gyakorolni, aki a szellemi és az erkölcsi világban a tökéletesedés felé tud vezetni. Az a nagy ember tehát, akinek élete a legtöbb követésre méltó, jó példát mutatja. Az én meghatározásom szerint tehát a nagy ember már az igazi családapánál és anyánál kezdődik, kiknek kezében van letéve a gyermekek nevelése és azok jövőjének előkészítése.

A nagy emberek életét meg kell örökíteni, de a kivitelben mindig ne köves-sük a mai divatos példát. Közelebről Bartha Miklósnak, a kiváló publicistának és Tóth Bélának, a fáradhatlan sokoldalú irónak emlékét országos adakozásból egy-egy szoborral, illetve emlékekkel örökítették meg.

És most kérdem: méltó-e ez az emlék az ő életműködésökhöz, kifejezi-e az

az eszmét, melyért egy ember-életen a sajtóban és a magánéletben izzó lelkesedéssel és önfeláldozással küzdöttek? Emlékek emléke, de hiába van éreből, csak a legközelebbi generáció számára készül, főképpen a főváros közönségének s annak a néhány idegennak, aki évenként a fővárosban s ekkor esetleg a kerepesi temetőben is megfordul.

Ezek az emberek a szabadságért, az egyéni és nemzeti jogok érvényesüléséért, a civilizáció terjedéséért, az erkölcsi törvények győzelméért, szóval ideálokért küzdöttek bámulatos erővel.

Nem úgy kellett volna-e tehát emlékeket megörökíteni, hogy először a tízezer koronából összegyűjtötték volna összes munkáikat, megírták volna élettörténetüket s ezt eljuttatták volna az utolsó kunyhóba is?

Azután nem kellett volna-e alapítványt tenni néhány kiváló tehetségű iparos növendéknek, kik a magyar névnek külföldön is dicsőséget szerezzenek, azután egy árva tanulóknak, tovább egy szegény egyetemi hallgatónak, aki a magyar irodalomban a legszebb előmenetelt tanúsítja, akinek ifju éveiben ösztönt és erőt adhatunk a tudomány művelésére, tovább alapítványt tehettek volna egy nemzetiségi tanító részére, aki a magyar nyelv tanításában az országban legtöbb eredményt éri el? Nem ilyen szobrokat kellett volna-e emelni ezen kiváló emberek emlékének? Hisz ők a magyarság fenntartásáért, a magyar név dicsőségéért, a magyar nyelv jogaiért, a szegénység és nyomor enyhítéséért küzdöttek. Örökítsük meg tehát ebben a vonatkozásban emlékeket! Így szállhat csak apáról fiúra, fiuról az ő ivádekaira emlékek. Erkölcsi kapcsolatot kell teremteni az elhunyt nagy ember és az utódok között! Így juthat csak annak minden gondolata, minden cselekedete, érzése, gondolkodása, vágya és törekvése az utódok szívébe. Az ilyenforma emlékek lelkesítenek. Az alapítványok kérdését a sajtó is évről-évre tárgyalná s a késő nem-

zedék ércéklődését is felkeltene a nagy ember élete és működése iránt.

Nemcsak az egyes ember, de a nemzetek élete is emlékekből áll s a történelem bizonyítja, hogy az a nemzet lesz erős és hatalmas, amelyik nagyjai emléket leginkább és legmaradandóbban meg tudja őrizni. Erkölcsi emléket állítsunk tehát az elhunyt nagyoknak!

Nem mondom, hogy szobrokat ne emeljünk, mert áldozni kell a közpompáért fejlődésünk is, de a szobor emlékeket inkább európai, sőt világhírű nagyjaink emlékének tartsuk fenn. Ezeknek az emléke ugyanis inkább átadja a köz tudatba, kisebb, de mégis nagy embereink emlékét pedig munkával és erkölcsi emlékekkel örökítsük meg.

Ami Székelyföldünk jeles embereiben is mindig gazdag volt. Kovács Miklós, Flaynald Lajos, Fogarassy Mihály erdélyi püspökök életműködése, egyházi beszédeik gyűjteménye, milyen értékes kortörténeti adatokat szolgáltatnának. A mai nehezebb életviszonyok között működő nemzedék életéből erőt meríthetne a kitartó küzdelemre.

Rancz János emlékét is úgy örökítsük meg tehát, hogy arra hivatott ember, egyházi beszédeit gyűjtse egybe, élettörténetét népies előadásban írja meg és a legszegényebb embernek is legyen hozzáférhetővé. Az így bejövő fillérekből és önkéntes adományokból tegyünk alapítványt (egy kiváló tehetségű kézműiparos nevelésére vagy más célra) s ha így örökíthetjük meg emlékét, akkor ez az önzetlen férfiú örökké élni fog és a miénk marad!

Bartha Balázs.

Törvényhatósági közgyűlés.

Csikvármegye törvényhatósági bizottsága folyó évi február hó 18-án délelőtt 9 órakor a vármegyei tanácsosok termében Kállay Ubul főispán elnöklése mellett rendkívüli közgyűlést tartott. A tárgysorozatnak volt egy-két igen lényeges pontja, ami a közgyűlést igen élénk és népszerű tette.

Ilyen volt a Csikszeredában elhelyezendő

pénzügyigazgatóság felállítása, mely tárgyban a m. kir. pénzügyminiszter az iránt kereste meg a törvényhatóságot, hogy hajlandó-e a vármegyei háznak emelet ráhuzásával való kibővítésével a pénzügyigazgatóságot saját épületében elhelyezni. E leiratot furcsának kell találnunk akkor, midőn már a pénzügyigazgatóság felállításának kérdése már annyira megérett, hogy annak indokolatlan halasztása a vármegyeinek legfontosabb érdekeit érinti. Hisz Csikvármegye majdnem egyedül áll az országban, melynek még ma sincs pénzügyigazgatósága, holott azt már az 1889. XXVIII. t.-cz. értelmében fel kellett volna állítani. A törvényhatóság belátván a kérdés végleges megoldásának elodázhatatlan szükségét, oda nyilatkozott, hogy a vármegyei házat nem hajlandó a pénzügyigazgatóságnak átengedni, mert nem akarja a vármegye autonómiájának megsértésével székházát fegyveres erő esetleges megszállásának kitényi, mire nézve a lefolyt időben nem egy példát találtak. A törvényhatósági bizottság magára vállalta a tisztviselők lakásáról való gondoskodást, a felállítandó pénzügyigazgatóság elhelyezésére pedig felajánlotta a vármegyei »Vigadó«-t örökáron s egyben kéri a m. kir. pénzügyminisztert, hogy a pénzügyigazgatóságot mielőbb állítsa fel. A kérdés hathatósabb támogatása végett Kállay Ubul főispán, s a vármegye négy képviselője megkerestek.

A törvényhatósági bizottság szabályrendeletet alkotott a társas kocsi, foglalkozást közvetítő és cselédszerző, valamint a hordár iparról, úgy szintén az utkarparók nyugdíjazásáról.

A közgyűlés legérdekesebb és legfontosabb pontját képezte a felsikói járási szolgabírósg kettéosztása és új járási szolgabírósg alakítása. Tudnunk kell azt, hogy a belügyminiszter az ország minden részében szaporítani akarja a főlzolgabírósgokat s már is többnek beállítását engedélyezte, illetőleg rendelte el! E kedvező alkalom indította a vármegye vezetőségét arra, hogy a nagykiterjedésű és tulerhelt népességű felsikói járási szolgabírósg ketté osztása iránt javaslatot terjeszteszen a törvényhatóság elé. A javaslat élénk érdeklődést keltett mindenféle s erős mozgalmat provokált különösen a járás székhelyének elhelyezéséért. Több község versenyzett a székhely elhelyezéséért, köztük első sorban Szépvíz, melyet az állandó választmány is elfogadott és közgyűlés elé utalt. A versenyzők között volt Karcfalva, Csikrákos, mely külön emlékirattal is akart híveket toborozni az eszmének. Végül Csikszereda is magának vindikálta az alakítandó járás székhelyét s így nem

A „CSIKI LAPOK” TÁRCZÁJA.

Ne hidd...

Ne hidd szívem, ha néha-néha Szomorú s lús panaszos dalom Elhagyott derűs, jó kedvem És rabul ejtett a fájdalom.

Nem, nem édes! Ha elmerül is Szívem a zajgó életárban, Ujra feljön es szeret, lángol Annál fenyesebben, tisztábban.

Ha elsírom e hütlenséget S bánatot, csalódást zeng dalom: Oly édes ezt tudni, hogy mindez csak Költemény és bolondos álom.

Ne hidd édes, hogy dalaimnak Minden sora szívemről beszél: A költő lelke szárnyal, csapong S zeng mindenről mi körülötté: é!

Adorján Zoltán.

Gébénságok.

Írta: Adorján Zoltán.

A székely embernek sok mindenféle természetét ismerik; de azt alig hiszem, sokan tudnák, hogy két esze is van. Egyik a becsületes, másik a furfangos esze. Annyi csapán benne a baj, hogy a becsületes esze nincs kezégyiben s mindegyre a furfangosat kell előrántani.

Elbeszélék itt egy székely atyánkfáról egy kis történetét, amelyekben kiviláglik,

hogy a székelynek csakugyan a furfangos esze a mindennapi, míg a becsületes eszt csak ünneppapokon veszi elő.

Hősünk, kit mind közönségesen e ak György bátyáknak hívnak, igen jártas ember, sok világot látott és tapasztalt, tudja, mi a becsület. Köztudomású, hogy székelyeinkben van üzleti szellem, nos a György bátyáknak is meg van, meg pedig rendkívüli mértékben.

Egy ízben — mint borkereskedő — be-toppán valami vén tutyi-mutyi szászhoz s tudakolja, van-e őtóra eladó.

— Van, — feleli a szász.

György bátyáknak csak egy 32-vidres hordóval jött, a vén szász meg nem akarta az 50-vidrest felibe hagyni s így nagy alkudozások kezdődtek. Végre oda lyukadtak, hogy György bátyáknak megveszi ugyan az egész hordó bort, de most csupán azt fizeti ki amit a maga hordójába felölthet, a maradékért eljőn két nap múlva.

— Aztat sem nem bünök — mondja a szász, — csak el gyere magyar!

— Ma' amit kimondok, az ki van mondva — nyugtatja meg György bátyáknak az öreg szászt. — Behajtat hát az öreg s a pineze előt megáll szekerével. Aztán csapra ütök az ötvenest s kezdik a mérést. A vén szász a csap mellett ül és rögtön, György bátyáknak meg hordta.

— Egy, — mondja a székely, mikor az első vider kiment.

— Ety, — mondja a szász is.

— Kettő, kette. Három, harrom. Négy, négy — s így megergetnek szép lassan.

György bátyáknak közben nagyokat „botlik”, hogy ő micsoda gazda otthon, most is fia la'otalmára viszi a bort. Egy álló hétiz tartja majd a lakadalmas népet, hadd igyanak. A lánya menyegzőjén is öt napig folyt a dárldó. Pedig György bátyáknak se fia, se lánya, meg asszonya sínes Vén legény ökeme!

— Öt, — mondja tovább az öreg.

— Et, — mondja a „szomszéd” is.

— Hat, — folytatja a székely.

Hét, — számol György bátyáknak.

— Hét, utána a másik.

— Nyolcz, — mondja a székely s jól szemügyre veszi a vén szászt.

— Nöcz, — feleli közömbös arezzal ez.

— Hét, — vágja ki nagy hangosan György bátyáknak.

— Héd, hagyja rá a szász.

— Nyolcz, — stb. stb. s mire a 24-nél tartanak, megtelik a 32-vidres hordó. A szász lezárta a csapot, papírosat vesz elő s kiszámítja a bor árát. Az öreg székely szintén számolgt magában.

Az eredmény „knappolt”, György bátyáknak azonban szakértelemmel vizsgálja után a szász számítását, mert ugymond, szereti az egyenes utat, ne csalódjék ő se, más se.

Azzal fizetett s befogott! Hogy elment-e a maradék után? Nem bír ő soha!

Vadászgatni is szeretett György bátyáknak, de sem területe, se jegye nem volt ökémé-

nek. Egy délután lesbe megy a szomszéd vadászterületre. Ovatosan és elővigyázattal lapult meg egy lucernas mellett. Az erdő lombjai jól fedezték.

Várakozása közben egyszerre csak azt veszi észre, hogy a lucernás tulsó felén közeledik egy puska ember. Rögtön megismerte a falubeli sánta kovácsot, aki szintén mint jómaga, csak dugva vadászgatott.

— No, — gondolja György bátyáknak, — ez is nyúlhusra éhezett, hanem most meg-járatom.

Alig azonban, hogy ezt kigondolja, megjelenik az erdőszélen egy tapsifüles s vigan legelészni kezd a lucernásban. Mindketten észrevették, de az öregöt messzecke volt, míg a kovácsöt lötávola esett.

Ez rögtön czélba is veszi, eldurran a kápszli-puska s a nyuszika szerencsésen felbukik.

A dörrenés után rettenetes ordítás veri fel az erdő esendjét. György bátyáknak ordított:

— Jaj, jaj, meglöttél gazember tolvaj! Jaj, jaj, ki vagy, meglöttél!

A kovács éppen indulóban volt, hogy felvegye a prédát; de a jövőbeszélésre úgy megijedt, hogy elfeledve a zsákmányt, utat, sártaságot, mindent: hanyathomlok törtetett a kukoricásokon hazafelé. Eszeveszetten elinalt. György bátyáknak a hasát fogta a nagy kacagásban, mert hogy neki semmi baja sem esett, csak könnyű szerrel akart nyulhusoz jutni. Ez fényesen sikerült is.

Február 19.

csodalókozhatunk, hogy a közgyűlésen a szónokok egész serege harcolt a székhely elhelyezéséért. Régen halottuk egy tárgyat annyit érveit pró és kontra, mint a lefolyt közgyűlésen. Az eredmény ennek dacára meglepő volt arra, hogy a javaslat megakad a törvényhatóság közgyűlésén, kevesen számíthattak főleg azért, mert a miniszteri jóváhagyás mondhatni már eleve biztosítva volt. És mi történt? A törvényhatóság a különböző érdekek összehangolásának hatása alatt nagy többséggel megváltoztatta a javaslatot s a kérdés tárgyalását Pál Gábor indítványára azon indokból vette le napirendről, hogy a kettéválasztás nincs kellőleg előkészítve. Ezzel a kínálózó kedvező alkalmat, mely a vármegyének is vitális érdeke volt, nem vette igénybe a törvényhatóság, ha csak egyesek kedvezményezésére nem kerül ismét a törvényhatóság zöld asztalára.

A közgyűlés megváltoztatta az eddig követett gyakorlatot a délelőtti hivatalos órákra vonatkozólag s jövőre az év minden részében a délelőtti és délutáni hivatalos órák lettek a központban megállapítva.

A közgyűlés megállapította öv. Szántó József, dr. Bocskor Béla és Kovács Antal nyugdíját, ami a nyugdíj alapnak nem csekély újabb terhet jelent.

A magánjavak igazgatótanácsának előterjesztési közötti nagy konsternációt keltett a putnavegyi szőlőöntött fák fölött Heim Simón és Róth Albert gyergyótölgyesi lakereskedőkkel kötött szerződés. A szerződés megkötésénél ugyanis ha szabálytalanság nem is történt, de a fatömeg átadásánál olyan visszaélések követték el, hogy a vármegyének megbecsülhető kára hozzávetőleg mintegy 100,000 korona. Hogy kit terhel a felelősség, az ma még meg nem állapítható, a törvényhatóság azonban többek felszólalása és indítványai következtében elhatározta, hogy a még ki nem termelt és el nem szállított fatömeget, mely tulajdonilag értékes hangszerfa, haladéktalanul leltílja s az átadásnál közreműködött erdőgondnokság és kiküldött felelősségének megállapítása végett a m. kir. földmívelésügyi miniszterrel a fegyelmi eljárásnak elrendelését sürögnyíleg kéri. A visszaélés úgy látszik akkor és az által követett el, hogy a faelszállítás alkalmával nemcsak a szerződés szerinti szőlőöntött fák, hanem a szél által megingatott, sőt a foltokban visszamaradt élőfák is bemezettek és kitermeltek, mi által a vármegye mintegy 12000 töt veszített.

Mindenestre különösképpen találjuk e visszaélést és a köteles gondosság elmulasztását akkor, midőn vármegyének a legközelebbi multban meglehetősen kompromittálta magát. A megéjtendő szigorú vizsgálat elé érdeklődéssel nézünk. Az így gyors és szigorú eljárást igényel, mert csak ettől várható valami eredmény s a meglévő anyagi kárnak csökkentése.

A közlési ügyek közül csupán a Csikszereadban létesítendő piac kérdése hozott ismét élénkiséget a törvényhatósági terembe. E sokat húzó ügy egy lépéssel előre ment az által, hogy a törvényhatósági bizottság az általános választmányi javaslatot, mely a város új határozathozatalra utasította, megváltoztatta 12 szótöbbséggel s elfogadta a képviselőtestület határozatát a piacra s a létesítéshez szükséges 400000 koronát a város által felveendő kölcsönre vonatkozólag. A határozat a piac híveinek nagy örömet okozott. De hogy ebből mi lesz valami és hogy a város hogyan fogja a nagy terhet viselni, az a jövő tiika.

A közgyűlés ily fontos tárgyat mellett szokatlanul hosszúra nyúlt s már délután három volt az óra, mire főispán a megfogyatkozott és türelmüket vesztett bizottsági tagok lelkes eljenzése között a közgyűlést bezárta.

Esküdtészi tárgyalások.

Első nap.

A csikszereadai kir. törvényszéknél folyó hó 17-én kezdődött meg az esküdtészi tavaszi ciklusának tárgyalása.

Ezen a cikluson hat büncselekmény került tárgyalás alá.

Az első nap Csonka Radu Miklós a Gábor gyergyóbékási lakos felett itéltek.

A nevezett megváltó vádolva azzal, hogy Gyergyó-Békáson 1907. szeptember hó 21-én reggel 8-9 óra tájban bekormányzott areál és álezakállal, fegyverrel kezében öv. Vajdos Ferencné szül. Murza Angelina lakására ment s nevezettől fegyverrel és ököllel való ütlegek között s azzal a fenyegetéssel, hogyha a pénzét elő nem adja megöli, 60 korona készpénzt azon célból vett el, hogy azt jogtalanul el tulajdonítsa s egyuttal nevezett sértettét szándékosan, de öleli szándék nélkül fegyvertussal és ököllel való ütések által akként bánalmazta, hogy ennek folytán 20 napon felül gyógyult sérüléseket szenvedett.

A tárgyaláson Fekete Imre törvényszéki bíró elnökölt s azazavóbirák Kovács Lajos és Baldi Aurél voltak.

A vádat Veress Árpád kir. alügyész képviselte s a védő Eltes Zsigmond nyug. kir. ítélőtáblai bíró, ügyvéd volt.

Ezen tárgyalás nevezetes s országjárta feltűnő volt, mert az egész magyarországi törvényhatóságnak ez volt az első, hol az esküdtészi bíróság lényegileg tisztán csak a budapesti államrendőrség, eme jeles testület által meghonosított daktyloscopia alapján mondott verdiktet s itéle el a vádlottat.

A daktyloscopia címen összefoglaljuk mindazon eljárásokat, melyek az újjak felső izületének belsejéről, az u. n. ujjpárnákat fedő bőr ránczerű, vagy recézett felületét vizsgálva, ezen rancok, vagy recék alakulataiból az ember személyazonosságára következtetnek.

Az újjak felső izületének belsejéről a bőrfelületet rancszűrű kiemelkedések, az u. n. bőrfodrok borítják. Ezen bőrfodrok világosan szemlelhetők, ha ujjainkat egy festékkel bevont lemezre, majd fehér papír lapra nyomjuk. A fodrok ugyanis a lemezen befestődve, a fehér papíron leadják rajzukat, nyomataikat, melyeken a fekete vonalak a bőrfodrokat, a közbeeső fehér tersegek a bőrfodrok közötti barázdákat jelzik.

A daktyloscopia pedig a bőrfodrok eme rajzaiból az ember személyazonosságára következtet. Ezzel elérjük azt, hogy az itéle bíróság előtt senki se tagadhassa le nevet o y célból, hogy ezzel előlelel leplezze és hogy a büncselekmények színhelyén a büntetettek által igen gyakran hátrahagyott ujjnyomokkal segítségere legyen a nyomozásnak és bíróságnak, ramutatván a tettesre, ki ujjainak nyomait a büncselekmény helyszínének valamely tárgyán hátrahagyta.

Ezen bizonyítási módnak sulypontja tehát az, hogy megállapítsa valjon az itélőbizottság előtt álló azonos-e azzal, ki a büncselekményt elkövette.

A Csonka Radu Miklós ügyében pedig ez fényesen beigazolódt.

A nevezetttel szemben ugyanis egyéb bizonyíték nem volt, mint a 71 éves s rített ingadozó vallomása, ki az áruházban levő gonosztevet nem tudta tisztán felismerni.

De a gondviselés gondoskodott arról, hogy a tettes ama papír darabot, amelybe a pénz bevott göngyölye, hátrahagyja.

Ezen papíron a nyomozó hatóság a vérfoltok között talált egy ujjnyomot, mely a Csonka Radu Miklóstól bevett ujjnyomatok közül azzal, amely a nevezett jobb keze mutatóujjáról vetetett, teljesen azonos.

Az azonosítást a székesfőváros államrendőrségének daktyloscopiai szakértője dr. Gábor Béla fogalmazó állapította meg, ki a tárgyaláson is jelen volt.

Dr. Gábor az elnök felhívására az esküdték és nagy hallgatóság előtt tartalmas, valószínűleg rapsodikus előadást tartott. Odaadva, meggyőzően ismertette ezen újkori bizonyítási módot, s úgy antropológia, mint matematikailag kimutatta, az angol és olasz törvényszéki orvosokra s más híres anatómistaik tapasztalataira is hivatkozva, hogy a daktyloscopia csatlakozatlan, a világon nem létezik két egyforma ujjnyomat s ha van, ez csakis az egy és ugyanazon embernek egy és ugyanazon ujjáról eredhet.

Az esküdték meggyőződéséről sok szemléltető rajzot bocsátott rendelkezésükre. Adta a danosi rablójákosok ujjnyomait, melyeket a helyszínen ama poharakról és üvegekről vett le, melyekből a gyilkosok ittak és azokat, melyeket ő maga nyomtatott a gyilkosokkal s melyekből aztán megállapította, hogy az összefogdosott sok cigány közül, kik vettek minden kétségbe kizáróan részt az emberi műveltet nélküli vadállati munkában.

Kitűnő elmésségével meggyőzve az esküdtéket és a kétkedőket, különösen a védő ügyvédnek aggodalmait frappsan rapszójával eloszlatva, az esküdtészek előtt kijelentette, hogy ha ki van zárva annak eshetősége, hogy a vádlott a papírdarabot, a büncselekményt megelőzőleg is megfoghatta, illetőleg, ha megvan állapítva, hogy a vádlottnak a papír darabot a büncselekménnyel is meg kellett fognia, tekintettel, hogy a papír darabon levő ujjnyom és a terbelt ujjnyomata tökéletesen egyenlő, tekintettel, hogy két egyforma ujjnyomattal bíró ember nincsen s így a tévedés kizárt, Csonka Radu Miklós a Gábor vagy maga a tettes, vagy ha többen voltak a tettesek egyike.

Az esküdtéknek szóló kérdések feltevése után, Veress Árpád kir. alügyész tartotta meg az első esküdtészi vádbeszédet, mely valószínűleg eloquentia volt, rendszeres és világos s a szabotosság igényeinek is mindenben megfelelt. Mellőzte a pathos s nem igyekezett a győzelem kedvéért dialektikával megsemmisíteni a vádlottat. Megmutatta, hogy nem csupán a bírói széken, de meg a vádasztalánál is megállja a helyét.

Következőleg Eltes ügyvéd, a fiatal garda Zsig. bácsija, logikával és jogszélességgel érveket egymás mellé és igyekezett fallanxot állítani belőlük a vádtámasz alá.

Majd Fekete Imre elnök adta elő az esküdtéknek a tőle már megszokott tartalmassággal, tanítóit venával az elnöki expozé s fenyves dialektikával s előkelő jogi tudással megmagyarázta a büncselekmény jogi oldalát s kitautította az esküdtéket a határozatuk meghozatalának módjára.

A magas színvonalu szellemi torna után az esküdték a dr. Gábor Béla államrendőrségi fogalmazó véleményének hatása alatt a vádlottat büncselekmény mondoták ki a rablás büntetésében és a szakbíróvá 6 évi fegyházra itéle.

A tárgyalás este 7 órakor ért véget.

Dr. Sándor Gábor.

Második nap.

Folyó hó 18-án halált okozó súlyos testi sértés büntette miatt vádolt Mezei Gábor el- leni bűnügy került az esküdtészek elé.

Az eset színhelye Gyimes, tárgya pedig az, hogy Mezei Gábor vádolt többet magával s ezek között Both Ferencet az erdőn dolgozó s 1907. évi október hó 26-án délután 3 órakor elindultak, hogy Gyimesre jöjjenek, hova este 9 óra tájban meg is érkeztek és a Denki Peter (huszar) koresmajába mentek, a hol palinkázni kezdtek, miközben Both Ferenc azt mondotta a mellette ülo Mezei Gábornak „nem vagy ember, hogy a picumamat megad”, amiért Mezei Gábor biesokkal nyakon szurta Both Ferencet, ki ennek következtében néhány perc múlva meghalt.

Az esküdték Mezei Gábor vádlottat halált okozó súlyos testi sértés büntetésében büncselekmény mondoták ki s ezért őt a bíróság 4 évi fegyházra itéle.

Az itéletben közzaváló és vádlott is megnyugodtak, Eltes Zsigmond ügyvéd védő azonban enyhítésért semmisségi panaszt jelentett be.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Áthelyezés.** Volonec Istvan gyergyószentmiklósi csendőrhadnagyot Nagykarolyba s onnan Kiechel arpad csendőrhadnagyot Gyergyószentmiklósrá helyezték át.

— **As oltvölgyi vizitarsulat hátralekainak beesedése.** A pénzügyminiszter utasította az udvarhelyi m. kir. pénzügyigazgatóságot, hogy a vizitarsulat járulékait közzadó módjára szedje be és kezelje. Ez intézkedéssel a pénzügyminiszter megszüntette azt a visszas helyzetet, melybe a vizitarsulat hátralekainak okserűlten fel nem hajtása által jutott. A hátralekek ezen rendezésével azon helyzetbe lesz a vizitarsulat, hogy a vármegyei pénzalapoktól felvevő s kivételesen kamatmentességet élvező 30,000 koronás kölcsönét valahára rendezheti. Remélhetőleg az Olt folyónak különösen az alsóki közegeket közéről érdeklő szabályozása is mielőbb megvalósulást nyer, annyival is inkább, mivel a tarsulat az alsóki részek birtokosaiól ép e célra alakult.

— **Csángók és esendörök harca.** Megdöbbentő eset történt folyó hó 14-én Gyimesen a csángók egyik erdejében. A borzovaszépvízi közbirtokosság a saját tulajdonát képező fatömeget, mely a gyimesi csángók erdejében volt, egyeseknek eladták. A vevők a tulajdonukba átment fának elfuvarozásához folyó hó 14-én szándékoztak hozzá kezdeni. Ez azonban nem ment akadálytalanul, mert — úgy látszik — eddig ismeretlen tettesek rossz indulattal félrevezettek és ellentétlára bujtorak fel a különben csendes csángó népet. Így történt, hogy a fiért menő fuvarosokat az erdőben nagy felfegyverzett embertömeg várta, mely a jambor fuvarosokat hatalmas közporral fogadta. Amit sem sejtő fuvarosok kénytelenek voltak elmenekülni, majd később a községhől kért csendőri segítséggel ismét a helyszínére siettek, hol a legnagyobb meglepetésre az embertömeg meg mindig együtt volt s az érkezéskor habozás nélkül megtámadták. A helyzet már-már válságosra fordult a fuvarosokra és esendőrökre nevez, midon még 4 esendőr érkezett a megszorultak segítségére. Hiába volt azonban az őrsvezetőnek békés felosztalás az eloszlásra, a felbujított tömeg fékezhetetlenné indultát mi sem akadályozta meg. A tömeg, mely a fuvarosok megjelenésében vagyona kifosztását látta, közpört zudított feleletlenné az őrsvezetőt békés szavaira s egyik csángó a tömegből kiugorva kövel dobta meg az őrsvezetőt, ki a vér elborított, ki erre tüzet vezényelt. A sortűznek szomorú következményei lettek. Három halott maradt a helyszínen és többen megsebesültek. A halottak között egy asszony is volt, aki állítólag a felbujtó szerepét játszta. A szomorú esemény hírére a csikszereadai kir. törvényszék vizsgálóbírója azonnal megjelent a helyszínen és a nyomozást bevezette a felbujtó kiderítése végett. A csángók ellenállása annál inkább érdekesebb, mivel még nem ment feledésbe azon erőszakoskodásuk, melyet szintén vagyoni kérdések miatt Borzovoa közég érdemes bírájával elkövettek s amely tisztán a véletlen folytán nem lett végzetes.

— **A postatakarékpántári tőkék elhelyezése.** Kossuth Ferenc m. kir. kereskedelemügyi miniszter legközelebb igen üdvös intézkedést szándékozik életbe léptetni. Arról van ugyanis szó, hogy a jövőben pénzváltások elkerülése céljából, a postatakarékpántárnál elhelyezett milliók visszacsémítolási hitellel kisebb pénzintézeteknél is magasabb kamattal elhelyezhetők legyenek. Eltekintve attól, hogy ezáltal a postajövedelmek óriási mértékben növekednek üdvös szolgálatot tesz Kossuth a kis embereknek, kik a mostani válságos időben olcsó pénzhez juthatnak s nem lesznek kitéve egyes pénzintézetek általán önkényének. A terv már legközelebb a megvalósulás stadiumába lép, ezzel is gyarapítva Kossuth több, már életbe léptetett üdvös reformjainak számát.

— **A csikszereadai pénzügyigazgatóság.** Évek óta beszélünk a csikszereadai pénzügyigazgatóságról, de ez még nincs sehol s a közel jövőben alig is remélhető. A csikszereadai pénzügyigazgatóság költségeiről már két

év óta az állami költségvetésben is gondoskodás történt, azóta Liptószentmiklóson működik a pénzügyigazgatóság s valószínű Fogaras is megkezdte Csikszereadát, pedig az itteni tárgyalásokról az volt a hír, hogy a kedvezőtlen lakásviszonyok miatt hosszú ideig nem is remélhető a pénzügyigazgatóság felállítására. Abból az alkalomból eleventjük fel a szeredai pénzügyigazgatóság ügyét, hogy az elhelyezés kérdését a törvényhatósági bizottság február hó 18-iki ülésén tárgyalni fogja. Nem tudjuk még a megállapodások eredményét, de ezt a regóta húzódo kérdést a vármegye és a város intéző körei és a törvényhatóság jóakaratu figyelmébe ajánljuk. Nyilt dolog, hogy a vármegyének a „Vigadó” igen sok gondot okoz s ami föllem hozzá azt a jövedelmet, ami a befektetett tőkének megfelel. Ezt a Vigadót könnyen át lehetne alakítani a pénzügyigazgatóság céljaira s mivel nagymértékű épület, néhány tisztviselő részére magánlakást is lehetne benne elhelyezni. A többi tisztviselők magán lakását is egy kis jóakarattal lehetne biztosítani. A csikszereadai pénzügyigazgatóság mielőbbi felállítása nemcsak a közérdek, de különösen Csikszereada varo: fejlődése szempontjából szükséges, mely ezzel is hatalmas lépéssel haladna előre a fejlettebb városok sorában.

— **Rancz János síremléke.** Mégis csak igazsá van annak a közmondásnak, hogy csak a halálban van igazság. Lekaszabolja a nagyot és kicsit, erőt és gyentét egyaránt. Fenyves pelda erre a mult hónapban elhunyt Rancz János főesperes Nagy ember volt, akit mindenki nemcsak szeretet, hanem csodált is. De ő nem kerülhette el a többi emberek sorsát: a feledést. Alig három hete, hogy elhunytunk. Koporsója mintegy még most is szemünk előtt van a ime már elfelejtettek és pedig épen azok, akik szívehez legközelebb állottak: hívei legelőbb erre volt azon tény, hogy a kaczfalvi kereskedő ifjúság folyó hó 29-én táncestélyt rendez. Tehát Kaczfalva nagy papját egy hónapig sem gyászolja! Ugy látszik maguk a rendezők is érezték, hogy a tánc estély nem egyezik meg a kegyelettel s azért, hogy hibákat takarják, elhatározták, hogy a tiszta jövedelmét (ha t. i. lesz) Rancz János főesperes urnak állítandó síremlék javára fordítják. Szegény Rancz! Hát táncestélytel kell nekem síremléket szerezni?! Talán nem érdemelt meg az a sirköve? Vagy talán Csik-Nagyboldogasszonyfalva nagy egyházközégsége olyan szegény, hogy országhírű lelkiszakmátorának sirkövet emelni képtelen? Nem hiszem. De ha úgy volna is, higgyék el a rendező urak, hogy Rancz Jánosnak igen sok tisztelője volt és van még most is, nemcsak Kaczfalván, hanem egész Erdélyben, sőt még azon túl is, akik ha gyűlést indítottak volna, egymással vrtelkedve adták volna össze nemcsak fillereiket, hanem koronákat is és Rancz János táncestély nélkül is kapott volna síremléket és pedig talán hamarabb és szebbet, mint a milyet a táncestély fog neki szerezni. A táncestély talán mégsem felel meg a kegyeletnek, sőt mondatjuk, határozottan sérti, ha nem a kaczfalviak, de bizonyára Rancz többi tisztelőinek a kegyeletét. Hogy annyi és oly tekintélyes vődnököket nyertek az még nem nyugtatta meg a rendezőket, mert azok a védnökök bizonyára nem nagy örömmel adták oda nevéket ezen táncestélyre, hanem csak azért, mert a kérdés elő nem tudtak kiterüni és attól tartottak, hogy sokan (!) félremagyarázták volna eljárásukat, ha a Rancz János síremléke javára rendezendő táncestély védnökéget el nem fogadják. Jól tették volna! Kár másnak főképen Rancz János sirkövére táncozni!

Rancz egyik nagytisztelője.

Szekelyföldi iparmuseum.

Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter a marosvásárhelyi Szekelyföldi Iparmuseumot a mult évben mintegy 30,000 korona költséggel berendeztette, technologiai, iparművészeti és háziipari gyűjteményét lényegesen kiegészítette, iparosok részére alkalmas könyvekkel és rajtmintákkal látta el a kellő képzettségű szakértőket alkalmazott, kik az ottani iparosság rendelkezésére állnak. A Museum kapcsolatba hozott az ottani állami (a- és fémipari szakiskolával. Az intézetben butoripari kiállítás rendeztetet és tanfolyamok tartattak kazánfűtők, gőzgépekkezők, lokomobil és cseplőgép kezők, dinamogép-kezők, asztalosok, lakatosok, bádigosok, építő-iparosok, mázoló, szobafestők, nyomdászok és szabók részére. A tanfolyamokra összesen 212 mester, segéd és munkás iratott be.

— **A betegségek elleni harcban a világlégkövető orvosai egyesülnek.** E betegségek sorában az első helyet az Epilepszia (nyavalyatörés) foglalja el. E bajban szenvedőknek vigaszul szolgálhat azon értesülésünk, mely szerint egy magyar orvos e betegség ellen új és hatékony gyógyító módszert alkalmaz, amelyért már a külföld is méltó elismerésben részesítette. Ez orvos dr. Szabó Sándor, Budapest, V. Alkotmány-utca 5, ki kézzelnyújt felvilágosítást mindazoknak, kik gyógyító módszere segítségével e súlyos bajtól szabadulni óhajtának.

— **Haláloság.** Daniel Károly az oláhfalvi és homoródméti takarékpénztár vezérigazgatója, törvényhatósági bizottsági tag, volyó 1908 évi február hó 10-én, életének 56-ik évében, Szekelyudvarhelyen váratlanul elhalt.

— **As árva- és eszeretothás javára** rendezett közvacsorára adakozók névjegyzékéből az alábbiak tévesen kimaradtak volt: Pál Gáborné adott 1 tortát és süteményt, dr. Balló Istvánné 4 korona, Kiszér Józsefné 1 tálsütit, László Gézáné két tálsütit, Jakab Gyuláné 1 tálsütit, Debitzkyné 1 tálsütit.

— **A vármegyei tisztviselő nyugdíj választmány.** A vármegyei tisztviselő nyugdíj választmány megújított helyekbe betöltését folyó hó 17-én eszközölték a tisztviselők, kik a maguk részéről a választmány tagjaiból dr. Györgypál Domokos tiszti főügyészt, Birta József árvaszéki elnököt, Becze Imre főszolgabíró és Szász Gyula vármegyei aljegyzőt választották meg.

— **Abauj-Tornamegye ellenállása.** Ily címmel Ferdinándi Gyula Abauj-Tornavármegye főjegyzője nagyszabású munkát adott ki a vármegye ellenállási küzdelmeiről. Te kintve azon körülményt, hogy a vármegye hazafias küzdelmeiben Abauj-Torna a legkiválóbb helyet biztosította magának a nagy és változatoskban gazdag munka különösen érdekes és tanulságos. A könyvet a vármegye megküldötte a miniszteriumnak, a képviselőháznak és az összes törvényhatóságoknak. Ferdinándi kiváló munkájáért gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter és Justh Gyula a képviselőház elnöke megleghangos levelben mondottak köszönetet a vármegyének.

— **Uj postahivatal.** Csikvármegye Szárhegy községében a kereskedelemügyi m. kir. miniszter által engedélyezett postahivatal 1908. évi március hó 1-én kezdi meg működését.

— **A visszavándorló munkás-követés.** A földművelésügyi miniszter a belügyi és kereskedelemügyi miniszterrel egyetértőleg a Romániából visszavándorló magyarok munkás-követését is szervezte, oly módon, hogy a követést a székelyföldi kirendeltség újan a Tölgyesen, Gyimesen, Sömezőn, O-Sátsón, Predealon, Töröcaváron és Verestoronon fogják eszközölni. — A romániai visszavándorló munkás-követési szervezete ez idő szerinti csak az erdélyi részre terjed ki, de ez a szervezet is közvetlenül a miniszterium munkásügyi osztályának középponti vezetése alatt áll.

— **Meghívó.** A karcsfalvi kereskedő ifjuság, folyó 1908. évi február hó 29-én (szombat), zártkörű táncestélyt rendez. A befolyó összeg tiszta jövedelme boldogult Ranc János főesperesnek állítandó síremlék javára fog fordítani.

— **Kosaras táncostély.** A csikszentmiklósi „Gazdakör”, folyó 1908. évi február hó 27-én, saját pénztára javára, az elemi iskola helyiségében zártkörű táncestélyt rendez.

— **Katonák gazdasági képeése.** Darányi Ignác földművelésügyi miniszterünk a csikszereadi m. kir. honvédszázalónál altiszteji és az altiszti iskolás legénység részére szervezett gazdasági tanfolyam vizsgáját folyó 1908. évi február hó 29-én délelőtt 9 óra tájéki k a kormány képviselőtere Kallay Ulul főispánt kérte fel. A vizsga iránt érdeklődőket ezen az uton is meghívja a földmives-iskola igazgatósága.

— **Állásnélküli okleveles tanítók és tanítónők ügyelme.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter ur folyó évi január hó 30-án 146.500—1907. szám alatt kelt rendeletével gondoskodni kíván, mindazon okleveles elemi iskolai tanítók és tanítónőkről, a kik állás hiányában helyettesít megbízást elvállalni hajlandók. Evéghő felhívta a vármegyei kir. tanfelügyelőket, hogy február hó végeig terjedésnek fel kimutassák, melyben a tanító neve, általános osztályzata, mely évben, mely képzőben szerepelt oklevelét, egyéb képesítése, családi állapota s hogy működött-e már a tanítói pályán, fel legyen tüntetve. Figyelmeztetnek tehát a csikvármegyei érdekeltek, hogy eredeti vagy közjegyzőileg hitelesített okmányait és az elősorolt adatokat február hó folyamán a vármegyei kir. tanfelügyelőjéhez mutassák be. Megjegyzendő, hogy a kimutatandó tanítók és tanítónők közül a vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter jelöli meg a helyettesítésre alkalmas tantereket, kik előfordulhat esetek alkalmával a kir. tanfelügyelő által biztatnak meg.

— **A szárhegyiek áldozatkészsége.** Száll, száll szerzte a hír a vízi szét a szárhegyí buzgó emberek nemeslelkűségének, áldozatkészségének a híret. Uj templomot kellene emelni, mert az Ur hajléka, melyet 600 évvel ezelőtt emeltek, kicsiny, meg rozoga is. És az új templomnak meg van az alapja. A napokban ugyanis megérkezett a megyés püspök levele, mely jóváhagyta az egyháztanácsi választást. Amikor a tanács tagjai a napokban letették az esküt, azzal kezdtek el áldásos működéslüket, hogy huszonhárom összesen 14600 koronát irtak alá az építendő új templom céljaira. A nemes tett legszebben dicséri önmagát.

— **Tusnád fürdő feloldása.** Megemlékeztünk Tusnád fürdő azon nagy mérvű fejlődéséről, mely a létesítendő nagyszabású sporttelep építésével lesz teljes. A sporttelep építésére a fürdőszövetkezet elfogadta Vargay Gyula építő művészt tervei, melyek szerint a telep 100.000 koronára befektetéssel létesül. Fekvése vetekedni fog a világ legzebb fekvésű sporttelepeivel, mert az ugynevezett Csukás-

tóba benyúló félszigeten lesz körö-körülve gyönyörű fenyves-sal. Az egyemeletes verandás épület földszintjén részben teljesen felszerelt vivő- és tornaterem, az emeleten pedig a hölgy szalon-, társalgó- és játékszoba nyerne elhelyezést. A sporttelep körülövező tavon pedig 100 méternyi egszosa uszópálya létesül, azonkívül a tavon csónak-tartás joga is a sporttelep illeti. Nem feledkezett meg a turistákról sem, kiknek részére a világhírű Szent-Anna tónál turista menedékház épül. A sporttelep nem fog megelégedni a helyi működéssel, hanem a különböző szövetségeket felkéri, hogy országos versenyeket rendezzenek Tusnádon. Az építkezést már megkezdtek és június hó 15-én fejezik be. A sporttelep szervezése körül gróf Bánffy Miklós, báró Bánffy Albert és gróf Vass György fejtették ki nagyobb agitációt, az igazgatói teendőket pedig Pilep Endrét a budapesti Tucker-fele sporttelep gondnokát bízták meg.

— **Az utcai fak tulajdonjoga.** Egy község képviselőtestülete azt a nevezetes és régi jogelvet, amelyet már a római jogászok is ismertek, hogy a tartozék a földfogót követi, közigazgatási uton megakartta változtatni. Kimondatja ugyanis, hogy az utakon és közte reken a fak tulajdonjoga nem a községe, a melyhez a közterék és az utcai tartoznak, hanem azé a ház- és telektulajdonosé, aki a fat odaültette. Il-od sorban nem hagyta ki ugyan jóva a községi képviselőtestület határozatát, a község azonban makacsodott s a belügyminiszteriummal kereste igazat, hivatkozván most már a sok helyen követett gyakorlatra, meg a celszerűsége is, amely szintén amellet szól, hogy a fakkal az ültető birtokosok rendelkezzenek, akik jobban gondoloznak, mint a hatóság. A belügyminiszter természetesen a megyének adott igazat, mert általában ervényességű jogszabály, hogy a fak es beültetett növények, minhelyt gyökeret vertek, az ingatlan tartozékaivá válnak és a föld tulajdonosának birtokába mennek át, tekintet nélkül arra, hogy ki ültette őket és hogy az ültető jóhiszeműen jart-e el vagy sem. Mivel pedig az utak es terek a községe, az ott ültetett fak is a község vagyonához tartoznak, amelyen az ellenkező gyakorlat sem változtat-hat, mert világos jogszabály rendelkezésével szemben a meghonosított teves gyakorlat tekintetbe nem jöhet.

— **Megfelelőesett alispán választás.** Dr Domokos Andoruk Udvarhely megye alispánjára történt megválasztását — a beindott felelőesés alapján — a közigazgatási bíróság megsemmisítette. A megsemmisítés okauk az szolgált, hogy a megjelölt választáshoz az erre vonatkozó törvényes rendelkezéseknek teljes mellőzéssel szavazatszerű bizottságot egyáltalán nem rendeltek ki s a választás akcent ejtettek meg, hogy a bizottsági tagok neveit az egyik megyei jegyző felolvastu, míg a szavazatokat két bizottsági tag egyszerűen — more patrio — feljegyezte.

— **Egy szekely tanítóképző-intezet valsega.** A Szekely Tarsaságok Szövetsége-nek fottikára a szekelykeresztúri tanítóképző-intezet valsegus helyzetet tekintetbe veve az intézetnek Marosvásárhelyre való áthelyezését kulturális es nemzetiség-politikai szüksegeknek mondja. Nehai Eötvös báró Magyarország nagy közoktatásügyi minisztere, hogy a szekelység érdekeit ezen az uton is szolgálja, tanítóképző-intézetet helyezett Szekelykeresztúrra. Gyertyánffy István es Kozma Ferenc voltak első igazgatói, kiknek idejében az intézet nemi sikerrel töltötte be hivatását. Az utolsó két év-tized alatt tanítványainak száma évről-évre fogy s tanítói is igyekeznek a megelhetési viszonyok miatt menekülni a szegenyes kis szekely községből. A község maga erejéből nem tud az intézet részére tisztesseges épületet biztosítani. A lakosság hallani sem akar a pótdadó emeléséről. Ezert a leghevesebb volna a tanítóképző-intézetet Marosvásárhelyre helyezni, mert a város itt a legmesszebb menő aldozatokra is kész, ha az intézet erdeke úgy kívánja. Mindennel hangosabban szól az az er-dek, hogy a tanítóképző-intézet áthelyezésevel sulyában es erejében nagyot nyerne es a rohamosan fejlődő város a nemzetiségi törekvésekkel szemben is.

— **A hernyófeszek elpusztítása.** Csikvármegye alispánja rendeletileg utasította a hatóságokat, hogy a tavasz bealltával szigoruan ellenőrizzék a hernyófeszek elpusztítását, továbbá törekedjenek a gazdaközönseget meggyözüni es mulasztás káros voltáról. A mutatkozó hanyagságot a legszigorubb eljárással kívánja sújtani.

— **Műkedvelői előadás.** A csikszentkirályi ifju-ág 1908. évi március hó 1-én vasárnap az iskola termében, a harmadik tanterem felszólalásos színelőadással egybekötött zártkörű táncmulatságot rendez, mely alkalommal színr kerül: „A Faluromszár”. Eredeti népszimbi, dalokul, három felvonásban személyek: Fejedő Gaspar gazdag falusi földművelő Szász Jenő, Lajos, Boriska, gyermekel László Imre, Kovács Borlára, Hátki Teréz, Árva, Fedeli Gáspár gyámsága alatt Kovács Teréz, Óbádor Sándor, szolgaleány Simon István, Flaura Rózsi, menyecske Simon Róza, Csapó, gazdaneuber György Gábor, Csapóné Bartis Erzel, Sulyokné Márton Regina, Tarisznyásné Csulzer Póll módos asszonyok, Egy öreg Tanczos Balázs, Megyei cseendbirtos Tanczos Imre, Kónya, hántor-tanító Simon Mihály, Gonosz Pista, baktér Ambrus Imre, Gouoszné Kristó Krisztina, Cserebogár Ju-ka, szőlőgazdász Kristó Albert, Cene, cigány primás Szabó Albert, Ádus, véu czimbalmos Mihály Antal, „A „Makkhetes” korcsmáros Bartis István, Neje Ceiszér Jullás, Jaska, béres Lakatos Ignác. Történethely: Felső Boró vidéke. Idő: jelen kor-

— **Nyilvános elismóolás.** A február 2-án Szépvízon rendezott műkedvelői előadás alkalmával összes bevétel volt 591 kor. 70 fill. a kiadás 363 kor. 58 fill. Tiszta jövedelem 228 kor. 12 fill. Felülizet-tek: dr. Györgypál Domokos 5 kor. Nürdissány Márton 3 kor., Kiss Ernő, Szász Lajos, Czuka Béla, Szvoboda József, Nürdissány Kálmán, Merza Rezső, Jakab Gyula, Jakab Ódón Gál József id., Sziget Gyula, dr. Ufalusi Jenő, Harint Leó, Jenői László, Merza, János, Imecs János, Geező Béla 2—2 kor., ifj. Révész Gyula, Márk Albert, Dávid Márton, Soly-mosi Károly, Szabó Lajos, Veres Árpád, id. Gál Ferencz 1—1 kor., Szvoboda Miklós 50 fill., Dobál Gergely 5 kor., Mányva Rafael 4 kor., Dobál Antal, Daj-bukák Gerő 3—3 kor., N. N. 2 kor., 40 fill., Zakariás János 2 kor., Máté László, Eszenyei Antal, Balázs Dénes, Benke János, Ruzs János, Miklós Ferencz, Zakariás István, Galuczi Miklós, Fejér Lajos, N. N., N. N., Deák Vidor 2—2 kor., Péli Lajos, Lukács Kristóf, öz. Vizolné, N. N. 1—1 kor., Fejér János 60 fill., Bartalis Imre 6 kor., Kovács Mihály 5 kor., öz. Dáldkivits Jánosné, Puskás László 3—3 kor., Kónesag Sándor, András József, Fekete Imre, Szabó Béni, Teutich György, N. N., Bóthly Endre, Száva K. Katinka, Bara János, Kruusz János 2—2 kor., Kiss Lajos 1 kor., 60 fill., Körössi Géza, Stajnor Nándor, Májer Nándor, Léner Antal, László Márton, Bara Márton, Teutich János, Mányva János, Pálosi Géza, Péter József, B-nedek Ödön, Antal Gergely, Antal Albert, Simon Gergely, Konez József, Mihály Ignác, Szatmári Domokos, Sobert Katinka, Mihály György, Miklós Gergely, Smilovszky János, Zakariás Jakab, Stulmüller Antal, öz. Zakariás Lukácsné, Márkos Béni, Tamás János, Antal Domokos, öz. Zakariás Zakine, Biró Antal, Gagy István, Dobribán István, Fejér Jakab, Teutich György, Deák Vári, Deák Dénes, Jancsó György, Antal Gyula, Sándor Antal 1—1 kor., Ferenczy István, Imre János, Sándor Aron, Éros István 80—80 fill., Antal János 70 fill., Molnár Lóziká, Veress Péter, Császár József, ifj. Ferencz Ignác, öz. Jakab Jánosné, öz. Kozma Sándorné, Csaki István 60—60 fill., Péter Mózes, Veres Béla 50—50 fill., Szabó Aron, Jakab Gyula, Kondor Jánosné, Fazakas Mózés, Miklós István, Péter János, Antal Jánosné, Pal István, Vlaszky János, Szabó Ferencz, Dobos István, Mányva Kristóf, Miké László 40—40 fill., Tamás Balázs, Balázs Lajos 30—30 fill., László Tamásné 70 fill. A felülizetőknek ez uton mond halálssköszönetet a R e n d e z ő s é g.

— **Nehány szo a csikszekely gazdakör es cseledékhez.** Gergely Lina csikszentmártoni polgártársunk leánya hatodik éve szolgalt Cseh Vilmos bank igazgatójánál, hol előbb mint kezdő, díjtalan kérte felvételét es fokozatosan mint könyvha- es számlabély utóbb főzónó szolgálat kitaró szorgalommal es becsülettel teljesíti más a hazvezető urmője rendelkezését. Hő es igazságos munkáját a Budapesti Szekely Szövetség 4 darab arannyal es elismerő oklevellel tüntette ki, de disz oklevellet szerzett a sepsiszentgyörgyi szekelyki-állításon általa készített vászon egy es asztal-nemlekkert es kézimunkáért. Ez idő alatt fizetéséből sok szep kelleméni kívül megtakarított 600 koronát az „Alsóki Bank” betéti könyve tanúsága szerint. Nevezett Gergely Lina aljon tanulságul a szekely cseledék előtt, kik ismer-jék meg, hogy a becsületes es jó munkának itthon is megvan a jutalma anélkül, hogy Romániába, vagy Amerikába bizonytalanságha utazzon. De szolgálat tanúságul a ház ur-nőinek is hogy lehet nevelni hasznos es gazdaszkodó munkásnőket kellő türemmel, emberbaráti szeretettel es mi legfőbb a háztartás teljes es önálló ismeretével.

— **Kérelem.** Aki a folyó hó 18-iki törvényhatósági közgyűlésen egy sapkát elece-ért, sziveskedjen a szerkesztőségnek jelentkezni.

— **Fajbaromfi kiosztás egy gazdakörben.** A miniszter ur öngyemeltósága a szepvizi gazdaköri tagok részére orpington es-re baromfi engedélyezett, melyekből 71 darab megérkezett s a ki is osztatott. A mint értesülünk a székelyföldi kirendeltség megbízottja Szepvize baromfi költő-gépet is küld, melyet Bartha István gazdaköri intéző alelnöknel szándékozik elhelyezni, hogy ez által is módot nyújtson népünknek arra, hogy nagyobb mennyiségben es könnyebben tenyésztesse a baromfiakat, melyek a gazdaszonyoknak szépen jövedelmező forraszt képezik.

— **Az E. K. E. Kepes Folyóirata.** A turistáság gyakorlása nemesak közönséges sport-üzés, hanem a honismeret terjesztésével olyan hazafias es kulturális czelok előterése törekszik, amelyeknek közhosszu volta ismeretes. Most jelent meg az Erdélyi Kárpát Egyesület „Erdély” című lapjának legújabb száma, mely a XVI. évfolyam befeljező füzeté. Ez a feli füzet is a turistáság es néprajz körébe vágó cikkekkel a tavaszkor meginduló kirándulási időszakra készíti elő az olvasót. Hunyadvármegyére hívja fel a figyelmet Hermann Antal dr. a történelmi es turisztáság kölesuhatását lejtogeti színes tollal, míg Lázitska Béla dr. rettyezati kirándulásának sikerült képekkel illusztrált leírását fejezi be. Gál István dr. pedig néprajzi értekezésében a geologia es a turisztáság közti rokonyomásokra mutat rá s érvelését földtani rajzokkal is magyarázza. A nagyobb cikkekelyeket György dr. elmés tárgyúja fejezi be, irásban es képbén mutatva a nagy magyarbarát W. H. Schrubsole-t, a közgazdászteret ismert lelkes turistáinkat. Az apróbb kiáz-ményekkel záruló eszmos füzethez az egész évfolyam tartalomjegyzéke is csatolva van. Az „Erdély”-t az E. K. E. tagjai 6 kor. évi tagdíj fejében ingyen kapják. Előfizetheti a következő cím alatt: E. K. E. Kozászvár, Mátyás-ház, honnan kívánatra mutatványzámot is küldenek.

— **Memento.** Valóban emlékeztető legyen mindenkor a cseledékre az a kimutatás, amelyet a belügyminiszterium ad ki hónapról-hónapra a tudóvész pusztításáról. Hát ez a kimutatás ismét megérkezett es megdöbentő adatokat tár fel a tudóvész gyilkolásáról. A kimutatás szerint 1906. évben Magyarországon 76545 egyén halt el tudóvészben. A mult év október havában az egész országban 4002 tudó-

vészes haláleset fordult elő, amelyből Erdélyre 483, Csikmegyére pedig 23 haláleset jut.

— **Az ifjusági egyesület megalakulása Szepvizen.** A szepvizi községi iskola tan-tesztületének buzgalokodása folytán sikerült megnyerni a nemes ifjuságot arra, hogy ifjusági egyesületet alakítsanak. A napokban megis alakult. Igazgatójává Bartha Istvánt, ifj. elnöknek ifj. Antal Gyulát, jegyzőnek Antal Károlyt, pénztárnoknak Miklós Károlyt (Dónesé), könyvtárnoknak Erős Dénest választották. Egyleti atyák: Antal Domokos, Antal János, Domokos István, Deák Elek, Gál Lajos es Miklós Dónes. Az ifj. Egyesületnek ma van 3 alapító, 21 pártoló es 72 reudes tagja.

— **Gazdaköri naggyűlés es beismóolás.** A mióta Darányi miniszterünk kitűzte illetve kezébe vette a szekelyterest zászlóját s úgy anyagilag, mint erkölcsileg támogatja lett népünknek, nagyon sokszor es mindig moloukban van, hogy a kedvező alkalmakat, ajfelajánlott segélyeket saját hasznaukra, boldogulásunkra felhasználják. S hogy pedig miniszterünk szívén viseli a szekely nép dolgait, ismeri elmaradottságukat, gazdasági viszonyainkat azt tudjuk, s azért ő gazdasági önállóságuat, fejlődésük s haladásuk előbbre vitelére egyik fontos tényezőnek gondolta, kívánta es ohajtja a gazdakör létesítését es terjesztését is amely a gazdakörök kirendeltségeinek gondjaira bízott. Csakugyan omdohattak, hogy Csikbun Kis Ernő a kirendeltség megbízottja nem is kis miszióit teljesít e téren, hanem nagy türelommel, fáradsáttalau munkássággal nap-nap után tana jelét adja annak a nemes tanítói hivatásnak, amire ő küldetve van. Pár évi munkásságát szép siker koronázta, mert megteremtett gazdakörrel vírágoznak egy a szepvizi is, hol 8-án volt a nagy gyűlés, melyen a régi tisztviselők beszámolót tartottak. A mult évben a kör életében fontos es fejlegyezési való volt, hogy a gazdakör kieszatott több mint 15 ezer kgr. vetőmag, 500 drb. nemes csemete (alma, körte, meggy stb. fa) továbbá 34 drb. mongolicza sertés, melyek tenyésztésével szintén szép eredményt értett el. A gazdakör beszerzett 2 drb. szacskavágó es 1 drb. nagy rostáló gépet. Helyisége — mint mos is — a községi iskolában volt ahol estőnkint kétszer estélyi összejövetelek tartattak, amelyek több fontos gazdaságos tartozó megbeszélések es kérdések lettek megvitatta. A gazdakörökönél előadás is tartatott a „takarmányozásról, növények termesztéséről”, melyet Kiss Ernő, s az állat egészség ügyről, melyet Keresztes Antal tartott szép számu gazdaközönsegt előtt. Ma a gazdakörnek 56 reudes tagja van, mely tagok közül elnöknek Kovács Mihályt, alelnöknek intézőnek Bartha Istvánt, pénztárnoknak Domokos Istvánt es jegyzőnek Gábor Gyulát választották meg.

— **Trafikszivar — selyempapirosban.** Fontos újítás életbeléptetését tervezte a magyar királyi dohányszövet. Az újítás abból állana, hogy a legolcsóbb szivarok kivételével, minden szivarat selyempapirosba burkolva hoznak forgalomba, a legolcsóbb szivarok végét pedig papirosból való kupakkal látják el. Egészégségi szempontból nagy fontossága lenne a reform életbeléptetésének, mert az a régi szokás, hogy egyesek, amig egy szivarat vásárolnak, tizet is végigpropagatannak, többé nem fenyegetve veszedelemmel az érintkezési fertőzés útján a dohányszívők egészséget.

— **Sok lesz a cserebogár.** A földművelésügyi miniszter a rovartani állomások jelentései alapján arra következtetnek, hogy az idén igen sok lesz a cserebogár. Az erre vonatkozó értesítést a miniszter megküldötte Csikvármegyének is azzal az utasítással, hogy községi útjau hasonló oda, hogy annak idején a cserebogár irtást teljes szigorúsággal szorgalmazzák. A miniszter rendelete mellé irtási utmutatást is mellékel, amelynek minél szélesebb körben való terjesztését szintén megkívánja.

— **A mosi mint verbungos.** Az amerikai Egyesült-Államokban az utóbbi időkben igen kevesen jelentkeztek katonai szolgálatra. Hiába iratott a kormány cikkeket a lapokkal, amely cikkeket a hadi erények dicsőítésének esimborsaszóját is tulhaladták. Az Egyesült-Államok kormánya ekkor a — mozihoz menekült. Most aztán az amerikai mozgófénykép színházak tevének olyan képekkel, amelyek a katonai- es kaszárnya-élet gyönyörűségeit tárják a nézők elé. Ezeket a képeket a kormány csináltatta, hogy lecsillapítsa az amerikaiaknak a katonai szolgálat iránt érzett ellenszenvét. S állítólag — úgy írják a lapok — ezeknek a katonafogdosó képeknek meg volt az eredményük, amennyiben a látottak után sokan jelentkeztek hadi szolgálatra. Anyai bizonyos, hogy mostanában jobb toborzó eszközt, mint a kinematográfia, aligha találhat volna.

S Z I N H Á Z.

Égyesen összeállított műsor, elfogadható előadások, csaknem minden este felt. sőt zsufolt házak jellemzik az elmúlt színházi hetet. Az eleintén tartózkodó publikum mondhatni rideg közönyét lassanként megtöri színész garlánc ügybuzgó, lelkes igyekezete. A közönség kezd érdeklődni az előadások iránt, estéről-estére megtöli a tágus színház termet es elismeréssel adózik a közreműködők közül azoknak, akik megérdemlik.

Ezen öröndetes hangulat-átózásnak a kivívása jörészt színészeink egyéni érdeme, mert hiszen az illúzió keltésére ugyszólván semmi külső eszköz sem áll segítségükre. A szük, alkalmatlan színpad, szegenyes kevés számu díszletek, kopott ruhák, tünékeny hiánya zavarólag hatnak, sőt gyakran egész darabokat kitorognak eredeti műveltségéből. Mindazon hiányokat a színészeknek kell pótolniuk. Nehéz feladat, melyet mindenben megoldani, amint azt az elmúlt hét előadásai igazolják, képtelenek is.

Az elmúlt hét kedjén, Molnár Ferencz nagy-hírű vigjátéka „Az ördög” teljesen zsufolt házat vonzott. Kise kétkedve néztünk ezen előadás elé, tudva, hogy mily renklívil néhez feladatot ró az előadókra. Sietünk megjegyezni: kellemesen csaldódtunk, mert bár az előadás nem volt tökéletes — s

azt színpadunkon nem is kívánhatjuk — de a szereplők meglátásait, hogy tudatában vannak súlyos felelősségüknek és egyik-másik nagy becsülvénytelenséggel. Kiss Árpád a címszerepben meglepte a közönséget. Látszott rajta, hogy tudja, mire vállalkozott. Előkelően nyugodt volt, az ördög címszerepét nem túlságosan kiélezve központja irányítója és mozgatója tudott maradni az egész darabnak. Figyelmeltetjük azonban, hogy igyekeztek magát még jobban fejelemezni, mert néha-néha heve elragadja, kizökken dramatikusan nyugodtságából s ilyenkor hamispáthosra tér át, ami ellenkezik ezen plasztikusan megteremtett alak szellemével. Előkelő, férfias és szenvedélyes festőt ábrázolt Zilahi, csak maaskjával nem tudunk egyetérteni, szakála inkább egy komoly tudósé, mint egy pezsgővéri szerelmes festőé. A férj szerepében Kovács igyekezett jellegzetes lenni. A női szereplők közül meglepetést keltett Cserei Irma, aki operett-szabrot létere a vigjáték szokatlan levegőjében feltűnően otthonos és természetes tudott lenni. Felette kelves, ügyes volt Sebestyén Rózsi, Elsa szerepében, különösen annak érzelmes részeiben, a nagynő eriszakolt zsörtölődő, haragos, a „szemtelen” jellemvonást nem tudta még kell-leg visszatükröztetni, de igyekezett, szorgalmas tanulással ez is sikerülni fog. — Krassói Józsika ez este is igyekezett jól adni, de a feleség szerepé általában nem neki való. A közönség megértette a darab szikrázó szellemességét és egy jó est kellemes emlékeivel távozott.

Szerlán, a „Bányamester” előadásában nem sok gyönyörűséggel tellett. Ugy a magánénekeknek, mint a karok ingadozta és a szereplők is gyenge volt. Egyáltalában rendeltenség honolt a színpadon és a kulluszák mögött. Amíg a szereplők úgy jártak-keltek a színpadon, amint nekik éppen jól esett, addig az ott nem foglalkozók a színpadon mögött oly hangos társalgást folytattak, hogy a nézőtöredék egyszerre kettős előadást hallottunk, a jobbik a színpadon zajlott fel. Felhívjuk a rendező ur figyelmét arra, hogy ilyen fejelemzetlenségnek a jövőben a legerélyesebb szigorral elejét vegye.

Csütörtökön, a „Svihalók” Zichner híres operettje ment telt ház előtt, jó előadásban. A két címszerepben Cserei Irma és Baróti igen szeretettel méltóan svihalóskodtak. Csereinek, kit tisztelői egy szép csokorral tüntettek ki, több énekszámot [meg kellett újránia. Baróti az első felvonásban több hálás részt elejtett, de annál eredetibb volt a második és harmadik felvonásban, hatott, mint rendszer. Igen jó volt a herceg szerepében Kovács Gyula, ki utolsó pillanatban ugrott be Zilahi helyett, kedves, de nem eléggé snéidig tisztelt Sebestyén és Krassói. Egy hölgyön szerepében igen tetszett Hegyessy, derűtséget keltett valahányszor a színpadra lépett.

Pénteken, Jókai „Keresd a szíved” című drámát adták, egy különben is népszerű darabot igen vonatottan. Határozott sikert aratott itt Krassói Józsika, ki lelkes odalással, szívhez szólóan játszott a szerelmes leánya szerepét. E darabban bucsuzott el tőlünk Komáromi Teréz, ki férjhez ment a így önként lemondott a világot jelentő deszkákról. — A férfiak közül Zilahi, Kiss és Kovács tüntek ki. Barótinak egy neki meg nem felől intrikus szerep jutott.

Szombaton premier volt a „Vigadó özvegy”, a „Vig özvegy” sikerült paródiája. A darab afféle fővárosi nyári termék, de a közönségnek módlellett tetszett. Ritkán hallottunk még olyan jóízű nevetést és anyai tapost, mint ez este. Turi Maresát, ki a címszerepét játszotta, nagy örömmel fogadták hívei. Meg is érdemelte, mert — bár e szerep tánc részei kimaradtak — kedvesen, diszkrétan játszott, énekszámával pedig valóságos brilirozott. Gráf Dani lökéseskedő szerepében ismét nagyhatást ért el Baróti. Ezt a különben komiknai túlságokra csábító alakot meglepően diszkrétan játszotta. A szobor kuplóját kétszer kellett megismételnie. Eredeti volt Kovács a hentes szerepében, sokat mulattak rajta, ugyszintén Hegyessy is, ki kabinet alakítását nyújtott. A nők közül Egyed Margitnak volt nagyobb szerepe, ki is aknáta annak hatásos részeit.

Vasárnap ismét jó előadásban volt részünk. Folinus „Nani” című népszínműve került előadásra. A címszerepben Cserei Irma nagyot nót ez este közönségünk előtt, még a legkitartóbb „Turisták”-at is meghódította művészi játékával. A sváb leányt anyai egyéni bájjal, természetes, szívből jövő hangokkal játszotta, hogy a közönség nyílt színen minduntalan tapsokban tört ki. Tancát és ének számait — noha hangja ezuttal kissé kimerültnek tetszett — számtalanszor meg kellett ismételnie. — Méltó partnere volt Zilahi. Elvezet volt látni és hallani beszédét. Baróti az öreg sváb szerepében egyiket mutatta be eddigi itteni legjobb alakításának. Sikereinek számát ismét öregbítette. Igen kedvesen buta sváb fia volt Ivánné. Kovács Bukovai kacagató figura volt. Hegyessy, Nyárai, Sebestyén, Egyed nagyban tokozta a hatást.

Hétfőn, félelmetesen megtelt nézőter előtt Csereivel a címszerepben „János vitéz” ment. A kitűnő magyar daljáték még minlig gyönyörködött a hallgatóságot kivált, ha olyan János vitéz személyesítője, mint Cserei Irma, aki ma valóságos magával ragadott mindenkit. Egészén új eredeti tel-fogása, zamatos magyar kiejtése és éneke lélekkel teli előadása a drámai jelenetekben minduntalan tapsra ragadta a megjelenteket. Szintugy partnere Sebestyén, aki bájos, megindító Iuska s akit virágcsokorral is kitüntettek. Dányi renek Bagóját már a multból ismerjük, szép tenor hangja, kitűnően érvényesült e szerepben. Ivánné, Kovács, Egyed Margit közmegelegedőre játszottak. Baróti kacagató francia királyán eléggé mulattunk, de azért még sem volt ez Baróti féle játék, tőle többet és mást, eredetibbet vártunk. Igaz, hogy megbénította

öt alakításában közvetlen környezete és az egész második felvonás rendezése, mely kritikán aluli volt. A karok rosszak, hamisan énekelnek, a tömeges jelenetekben színszerűségnek, elevenységnek semmi nyoma. Kár volt a különben lényes előadászen bántó, szépséghibát ejteni.

Színházi hírek. Az „Ördög” meglepetés-szerű sikerének hatása alatt Fehér Károly színházigazgató — helyesen — elhatározta, hogy az operettek mellett nagyobb tört enged a komolyabb irányu irodalmi színvonalon álló termékeknek is és azokkal a műsört változatosabb teszi. Eddig megszerezte Bernstein európai híri színművet: „A tolvajt” és a Nemzeti Színházban mult heten előszőr előadott „Hazug törvény” című darabot. Most készül a társulat Sarkon: „Szökimondó asszony” című színművére és még egy néhány kipróbált sikerű vígjátékra. Hogy ezen darabok meglelő előadásban is kerüljenek színpa, Fehér igazgató az eddig betöltetlen színdr. társalgási szerepkörre új színművet szerkesztetett Kövy Kornélia személyében.

Az új színművet csak holnap érkezik meg a társulathoz, azért ma még nem állíthatja össze az igazgatóság a jövő heti műsört. Egyelőre csak annyit tudunk, hogy szombaton lesz a „Varázskeringő” operettnek a bemutatója Csereivel és Dányival a főszerepekben. Erre az előadásra felhívjuk a színházba járó közönség figyelmét.

KÖZGAZDASÁG.

Állattállítás.

Az Udvarhelymegyei Gazdasági Egyesület február 29. és március 1-én a nagymélt. m. kir. földművelésügyi miniszterium, az O. M. G. E. és az E. G. E. támogatásával Székelykeresztúrt (vasutállomás országos jellegű tenyész állattállítást és vásárt rendez.

E kiállítás az ország összes tenyészői versenyezhetnek magyar erdélyi fajta, saját nevelésű 2 évet betöltött bikákkal, borjas tehének 2 és 3 éves üszőkkel, melyekről a községi előjáróság által igazolandó, hogy év óta a kiállító tulajdonít képezik, továbbá udvarhelymegyei községek községi bikákkal.

Siementhal és berni siementhal tenyészállatok is kiállíthatók, amennyiben vármegyei tenyész-tők tulajdonai és nem külföldről importáltak. Ezek csak oklevélre pályázhatnak.

A kiállítás díjmentes, de a vásár két napján eladott állatok eladás árának 2 százaléka az egyesület pénztárába befizetendő.

Díjak:

- I. nagytenyésztők bikái részére:
 1. Az O. M. G. E. tiszteletdíja és külön 100 kor., 2. díj 100 kor., 3. díj 80 kor., 4. díj 60 kor., 5. díj 50 kor., 6. díj ezüst érem.
- II. Kistenyésztők bikái részére:
 1. díj az O. M. G. E. adománya 100 kor., 2. díj 80 kor., 3. díj 60 kor., 4. díj 50 kor., 5. díj 30 kor., 6. díj 20 kor.

Községi bikák részére:

1. díj 25 kor., 2. díj 20 kor., 3. díj 15 kor., 4. díj 15 kor.

Borjas tehének részére:

- 1-5. díj 100 kor., 2-ik díj 60 kor., 3-ik díj 50 kor., 4-ik díj 40 kor., 5-ik díj 30 kor., 6-ik díj 25 kor., 7-ik díj 20 kor., 8-ik díj 15 kor.

3 éves üszők részére:

- 1-5. díj 80 kor., 2-ik díj 60 kor., 3-ik díj 50 kor., 4-ik díj 40 kor.

2 éves üszők részére:

- 1-5. díj 50 kor., 2-ik díj 40 kor., 3-ik díj 20 kor., 4-ik díj 15 kor.

A 100 holdnál nagyobb birtokok tulajdonai vagy bérlői csak a nagytenyésztők között állíthatnak ki.

Bejelentések Gálffy Kálmán főszolgabíró urnál Székelykeresztúron eszközleendő, aki kívánatra a kiállításra jövő vendégek elszállásolásáról, a tenyészállatok istállózásáról gondoskodik és mindenemű tudakozására felvilágosítással szolgál.

Mint hogy a kiállítást az erdélyi és tiszavilégi legismertebb tenyész-tők szottak magyar erdélyi fajta bikákkal felkeresni, azért itt egy a községek és magánosok a legelőnyösebben és a legnagyobb választékból szerzhetik be e nemű szükségleteiket.

Székelyudvarhely, 1908. január 28.
Ugron Ákos, elnök. **Hlatki Miklós,** titkár.

A „Hermes” Magyar Általános Váltóulat Részvénytársaság, Budapest, heti jelentése a tőzsdéforgalomról és a pensziáról.

Budapest, 1908. február 13.

A tőzsde irányzata a befolyt héten valamivel gyengébb volt, aminek oka főleg abban keresendő, hogy Amerikából az ottani üzleti viszonyokat illetőleg kedvezőtlen hírek érkeztek és ezek hatása alatt különösen a németországi tőzsdék nyugtalanságot mutattak. Nálunk bizonyos ellensúlyozást kölcsönzött a külföldi kedvezőtlenebb befolyással szemben ama körülmény, hogy iparvállalataink nagyobbára jól vannak foglalkoztatva, aminek a tőzsdén anyihán is adott kifejezést, hogy míg az internationalis értékek nagyobb árhanyatlást szenvedtek, helyi iparvállalati részvények iránt állandóan érdeklődés volt észlelhető.

A bank részvények közül különösen a Magyar Jelzálog Hitelbank részvényei képezték foly-

tonos eladások tárgyát, miután a mult évre vonatkozó mérleg kedvezőtlen benyomást tartanak és a legutolsó napokban az osztalékot 16 frankra becsülték, ami a mult évi osztalékkal szemben 11 franknyi visszaesést jelentene. Azonfelül pedig be-széltárgyát képezte az intézet vezetőségének oly értelmi nyilatkozata, mintha a következő esztendőben sem várható lényegesen magasabb osztalék és főleg ezek hatása alatt történtek nagyobb mérvű eladások magyar jelzáloghitelbanki részvényekben.

Az iparvállalati részvények közül Weitzer léle vagongyári részvények és magyar cukoripar részvények örvendtek kedvező mérlegbeszések folytán állandó keresletnek és szolgáltatói közszémbányu részvények is — nagyobb árváltozások nélkül bír jól informált oldalról nagyobb tételekben vásároltattak. Adria tengerhajózási részvények a hét legutolsó napján képezték élénk kereslet tárgyát. Al-lítoleg a társasághoz közelálló oldalról, kapcsolatban azon hírral, hogy a legközelebbi befolyt esztendőre az előző évvel szemben 4 koronával magasabb osztalék fog kiütetésre kerülni, továbbá, hogy a kormánytól subvencionális szerződés kedvezőbb alapon fog megújításra kerülni.

A befektetési értékek piacán a január havi nagyobb mozgalom után visszaesés állott be és különösen a 4 százalékos magyar koronajáradék szenvedett lényegesebb árhanyatlást, dacára annak, hogy a pénzvisszonyok javulása tartós maradt.

A sorajgyekek közül különösen a magyar jelzálog hitelbank conversionalis sorsjegyei voltak az érdeklődés előterében, részben a közlegő huzásra való tekintettel, részben pedig azon körülmény folytán, hogy a közönség a mostani csökkenő árfolyamot vásárlásokra kihasználni törekszik.

A hét nevezetesebb árfolyamváltozásai a következők voltak:

Febr. 6. Febr. 13.		
4% magyar koronajáradék	95.10	94.40
Magyar hitel részvény	786.—	777.—
Magyar jelzálog részvény	446.—	425.—
Brassói cellulose részvény	455.—	445.—
Magyar cukoripar részv.	1684.—	1710.—
Adria tengerhajózási részvény	422.—	429.—

18—908. kb. szám.

Faeladási hirdetmény.

Tekerópaták birtokossága eladja Tekerópatákon 1908. évi február 27-én délelőtt 9 óraker kezdődő nyilvános szó- és írásbeli árverésen a tulajdonát képező és Tekerópaták község határában fekvő Oltpatak erdejében 1906. és részben 1907. évi vágásban eladó fáját.

Az eladó fa álló lűzfényű mellmagasságban, kéreggel együtt 10—78, átl. 26 czm. átmérőjűnek, 6383 darabnak és körülbelül 2859 köbméter hasznofát tartalmazónak van becsülve.

A vágásterület mintegy 15 kath. hold kiterjedésű, az országúttól 13 és a legközelebbi vasuti állomástól 15 ki lométernyire fekszik.

Kihasznlási időtartam két év. Kikiáltási ár 20,000 korona, amelyen alul is ajánlatok elfogadhatnak.

Bánatpénz a kikiáltási árnak legalább 10 százaléka.

Az erdőbirtokos alulírott képviselőjénél hivatalos órák alatt megtekinthető árverezési és szerződési feltételektől eltérő vagy későn érkező ajánlatok és utóajánlatok nem fogadhatnak el. Tekerópaták, 1908. február 12.

Az erdőbirtokos nevében:
Bálint Ferencz, **Bence Ágoston,**
 közbirt. elnök. (1—2) közbirt. jegyző.

Faeladási hirdetmény.

Közírré tesszük, hogy Csik-Szentpéter egyházmegye „Kis Aranyos” nevű legelőjén a 97—903. számú F. M. rendelettel engedélyezett fahasználat értékesítése négyzából folyó évi február hó 29-én délután 2 óraker Csiksomlyón a róm. kath. plebánia hivatalnál nyilvános szó- és zárt írásbeli versenytárgyalás fog tartatni.

Az értékesítés alá bocsátott összes fenyő haszonfa tömeg 2280 köbméter. Ennek kikiáltási ára 10446, azaz tízezer négyzszázegetvenhat korona.

A fatömeg a kikiáltási áron alul eladatni nem fog.

Az eladás tárgyát képező fahasználat Bálványos patak fejeében a gyimesi állami úttól 6 kilométerre fekvő legelő-területen van s a fa minden befektetés nélkül télen-nyáron kihordható.

A részletes árverési és szerződési feltételek megtekinthetők Csiksomlyón a plebánia hivatalnál.

Csiksomlyó, 1908. február 13.
Bálint Lajos, **Csiszer Pál,**
 plebános, elnök. (1—2) gondnok.

Van szerencsem Csikszereda város és vidéke nagyrélmű közönséget tisztelettel értesíteni, miszerint Csikszeredában (Apaft-utca 201. sz. Dávid Péter cipész mester házában) **SZOBA- ÉS CZIMFESTŐ ÉS MÁZOLÓ ÜZLETET nyitottam,** hol elvállalom minden e szakmába vágó munkák gyors és olcsó elkészítését. — A nagyérdemű közönség hazafias pártfogását kérve, valgyok tisztelettel: **ANTAL GYULA** 12 SZOBA- ÉS CZIMFESTŐ. 1

Árverési hirdetmény.

A csiktusnádi gyógyfürdő birtokosainak szövetezete a jelenlegi fából levő erdei cukrárszda helyébe köépületet szándékozik építeni, így a jelenlegi faépületet nyilvános árverésen eladja.

Árverés napja: 1908. márczius hó 1-én délután 2 óraker a helyszínen.

Az épület hossza 37, szélessége 20 méter

Előrszén 2 emeleti szoba van, mindenik szobához külön-külön lépcsőfeljárát.

Összesen 22 ajtó és 36 ablak van az épületben elhelyezve, teljesen jó karban.

Előzetes tájékozás végett Tusnádfürdőn is Igazgatóságnál felvilágosítást nyerhet bárki, bármikor.

Tusnádfürdő, 1908. február 14.
Igazgatóság.

Képkerekek nagy választéka!

A közönség szives figyelmébe!

A nagy közönség szives figyelmét felhivom nagyválasztéku képkerekeimre és olcsó üvegezésemre. — Elvállalom

EGÉSZ ÉPÜLETEKNEK ÜVEGEZÉSÉT, bármily fajta és nagyságu üvegekkel. — Tehát ne mulassza el senki megtekinteni a m. kir. törvényessé melletti ületetemben a szebb-nél szebb és minden igényeket kielégítő képkerekeket mielőtt azt más-hol megrendelné, — amit olcsón és gyorsan állítok elő.

Mindenki, aki nálam legalább husz koronára vásárol, egy életnagyságu képet kap. Csupán három koronát kell fizetni a passa-portuért.

Teljes tisztelettel:
KARDA GYULA.

24—25

Özv. Karda Lajosné italmérésében kaphatók: jó kükülő-menti borok, likörök, a legfinomabb tearumok, s mindenféle égetet és szeszes italok kis és nagy mértékben, melyek a legolcsóbb árak mellett hozatnak forgalomba.

Olcsó és pontos kiszolgálás!

Bzoldt árak! Pontos kiszolgálás!

Ingyen kepi! — Ingyen kepi!

A hatalom és ártatlanság keverékei az

ALBA BIVALYTEJKRÉM . . . ára 1 kor. 30 fill.
ALBA BIVALYTEJKRÉM SZAPPAN ára 1 kor. — fill.
ALBA BIVALYTEJKRÉM HÖLGYPOR ára 1 kor. 30 fill.

hatása gyors és állandó. — Dr. gróf Hugonnay Vilma budapesti orvos szerint az **Alba bivalytejkrém** készítmények arc- és kéz bőr finomítására, a szeplők és más arctisztatlanságok eltávolítására a legjobban ajánlható és legmegbízhatóbb szerek, melyek egy jóságos és láthatatlan tündér varázs erejével hatnak s rövid használat után is, rozsdás színt és ifjú bajt kölcsönöznek az arcnak.

A legkiválóbb orvos szakértők véleménye szerint a kevesebb szép nő arca is valósággal átszellemül ezen abszolút tisztaságu **Alba bivalytej készítményektől**. — Az **Alba bivalytejkrém** készítmények nem csak harmat finomságot és ruganyosságot kölcsönöznek az arcnak, hanem hideg, szél és nap ellen is a leghatékonyabban megvédik. A krém és szappan egyforma jóhatású, a hölgyport pedig a krémre kitűnően tapad és az arcon felismerhetetlen. **2 krémet, 2 szappant, 2 hölgyport bermenveve küld a készítő:**

BALÁZSOVICH SÁNDOR KORONA GYÓGYSZERTÁRA
ÉS SZÉKELYFÖLDI TERMÉK SZAKLABORATORIUMA, SEPSISZENTGYÖRGYÖN.

Csikszeredában kapható a gyógyszerárakban, valamint **Fekete Vilmos illatszer-raktárában.**

25-52

A MAGYAR GAZDÁK VÁSÁRCSARNOK ELLÁTÓ SZÖVETKEZETE
BOROSZTÁLYÁNAK EGYEDÜLI RAKTÁRA CSIKSZEREDA ÉS VIDÉKE RÉSZÉRE
GÖZSY ÁRPÁD GYÓGYSZERÉSZNÉL CSIKSZEREDÁBAN.

A szövetséget borosztálya a nagyméltóságú földművelésügyi miniszter támogatásával létesült és annak állandó felügyelete alatt áll. A szövetséget által szállított borok kivétel nélkül a budapesti **m. kir. országos chemiai intézet által vannak felülvizsgálva** s azok tisztaságáért s valódiságáért a legteljesebb mértékben szavatosságot vállal a szövetséget.

Az ország legjobb borvidékeiről származó kitűnő minőségű zamatos, fajborok! Eladás nagyban és kicsinyben. **Vörös és fehér borok** hordókban és palackokban. **62 fillertől** félfele literje.

A szövetséget szállít a boron kívül jutányos árakon **mindennemű egedett és edesített szeszes italokat is**, melyek szinten Gözsy Árpádnál rendelhetők meg.

Ajánlja továbbá Gözsy Árpád „Fekete-sas” gyógyszerárta műlaboratóriumában feldolgozott székegyföldi gyógytermékeit és a legújabb forgalomba hozott kozmetikus czikkeit, u. m.:

Ibolya-krém és székes havasi-gyopár-krém, az arc és kéz hársónosan puhán és felhőren tartására. Bármely országosan hirdetett krémekkel kiállja a versenyt. **Egy tégely ára 1 kor.**

Hargitai növény-hajsema, legkitűnőbb szer hajhullás és hajkorpa ellen. **Egy üveg ára 1 korona 40 fill.**

Salicyl Menthol szájvíz, a fogak és a száj ápolására; a fogak felhőren tartására páratlanul ismert egyedül álló szer. **Egy üveg 1 korona 80 fill.**

Ajánlja különféle **likőr-essenciákat** és az ahhoz szükséges kellékeket, melyekkel, házilag készíthető, egy liter kitűnő likőr alig jön 1 korona 60 fillérbe.

Egy üveg fenyőolajat 1 korona; orvosiilag esz, köszvény, hűlés és ideghajknál rendelve; meleg kádfürdőbe öntve, kész egy kitűnő fenyőfürdő.

Ajánlja **női és férfi óvszereit**, teljes diszkrécióval, jutányos árakon.

AGRÁR TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
CSIKSZEREDAI FIÓKINTÉZETE.

Osztályorsjegyek felárúsító helye.

Új persely-betét rendszer.

Utalványok és hitellevelek bel- és külföldre.

Szelvény-beváltás.

Elvállal **törzsei megbízásokat** és átutalásokat bármely piacra. Az intézet képviseli az ország legrégebbi és legnagyobb „**Trieszti általános biztosító társaságát**” és eszközöl tűz-, lüveg-, jég-, bétörés-, élet- és baleset biztosításokat.

Jelzálogkölcsonőket nyújt 300 koronától kezdődőleg felelő tőketörlesztést és kamatot magában foglaló részletfizetések ellenében 10-től 65 évig terjedő időre 4,5% alapkamaton. Magasabb kamatu előző kölcsönöket konvertál. Minden kölcsönt a **leggyorsabban** folyósít.

Leszámitol hat hónapig terjedő váltókat legolcsóbb kamattal.

Takarékbetéteket naptól-napig 4% al kamatoztat és azokat rendszerint felmondás nélkül fizeti vissza.

Előleget ad értékpapirokra és betárolt árukra.

Folyószámla hitelt nyújt elfogadó biztosítókra. Foglalkozik a **bank- és penzváltó-üzlet** minden ágával, u. m.: vásárol és elad a legmegtámasztott áron **értékpapirokat, sorsjegyeket, idegen pénzeket stb.**

Elad sorsjegyeket csekély havi részletfizetésre (az első részlet lefizetése után a nyerevény már a vevőt illeti.)

Naptárak az 1908. évre. Dus választékban kaphatók lapunk kiadóhivatalában, u. m.: **Képes Családi Naptár, Regelő Bácsi, Szent-Család Naptár, Új Szekely Naptár, Petőfi Naptár, Kossuth Naptár, Bátyam uram nevéssünk, Kincses Kalendárium, Kis boldogságos szűz Mária naptára, Nepszabadság naptár, Rakóczi naptár.**

Üzlet áthelyezés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy **üzletemet a Kossuth Lajos utca 382. házszám alá (saját ház) helyeztem át**, (Trohán József vegyeskereskedése mellett).

Ahol a mai modern kornak megfelelő berendezett **gépműhely nyitottam.**

A mélyen tisztelt közönség szives pártfogását kérem továbbra is.

Kiváló tisztelettel

KÖVÉR GYÖRGY
 géplakatos Csikszeredában.

Kétszáz korona a modern technika legújabb remeke
A MIGNON IRÓGÉP

Különös előnyei: **Barkí tanulás nélkül rögtön ír. Azonnal és állandóan látható írás. Leggyorsabb szerkezet. Aczelbetűk. Masol és sokszorosít. Bármely drága írógéppel egyenrangú. Egyévi jótállás.**

Szabadalmazott ipar!!
 Budapest, VII., Csengery-utca 24.
 Megr. ndelhető:
Lapunk kiadóhivatalában

Sz. 85—1907.

2-3

Árlejteségi hirdetmény.

Csatószegek községben építendő közhézag felépítése Csikvármegye alispánjának 83906—1906. számú rendeletével engedélyeztetett.

Árlejteségi összeg 12000 korona.

A munkálatok kivételének biztosítása céljából az 1908. évi március hó 5-ik napjának d. u. 2 órájára a község házánál tartandó szó és zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

Felhívatnak a versenyezni óhajtok, hogy az építkezési munkálat végrehajtásának elvállalására nézve zárt ajánlataikat az árlejtes megkezdése előtt az előjárósághoz adják be, a később beérkezettek figyelembe nem vétetnek.

Az engedélyezett költség összeg 10 százaléka bánatpénz gyanánt, vagy megfelelő óvadékképes értékpapír csatolandó az ajánlathoz.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek valamint a költségvetés a község házában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Csatószegeken, 1908. évi február hó 5. **Reck Ferencz,** ifj. **Darvas Albert,** közigazg. k. bíró

A „TRIFOLEUM” HAJPETROLE

elejét vessi a fejbőr megbetegedésének s így megakadályozza a haj kihullását s megvédi nemcsak a külső káros behatásoktól, de megakadályozza a haj kihullását még akkor is, ha súlyos belső betegségben szenvedünk. — A „Trifoleum” a hajnak ugyszólván tápláléka s így a hajnak vele való rendszeres ápolása által a fej sohasem kopaszodik és csak a legkésőbb öregségben öszül meg. Használata a leggyorsabb: esténként lefekvés előtt a fejrőlott folyadékot megnedvesített spongya vagy gyapjú-darabbal a fejbőrt bekenjük; néhány napi használat után megszűnik a hajhullás és korpaképződés. Hölgyeknek állandó használatát nélkülözhetlen.

Egy üveg ára 2 korona.
 Három üveg ára 5 korona.

Kapható az egyedüli elárúsító nál **Fekete Vilmos** illatszer-tárában: **Csikszeredában.**

Üzletem folyó évi október hó 1-től Kapu-utca 46. sz. alatt nyílik meg.

Van szerencsém a t. közönség b. tudomására hozni, hogy **Brassóban, Lencser 26. szám alatt ideiglenesen**

SZÜCSMŰHELYT

nyitottam, hol kizárólag saját készítményű mindennemű **női gallérok (hoak) karmantyuk (mullok), szörme, krimmer és eszövet sapkák** a legújabb divat után a legolcsóbb árak mellett kaphatók

Ugy a fővárosban, mint a külföldön szerzett tapasztalataim e téren abban a kellemes helyzetbe juttattak, hogy a legmesszebb menő izléseknek a legpontosabban és legnagyobb megelégedésre megrendelés után eleget tudok tenni.

A fent említettekén kívül készíték a legújabb divat után mindennemű **szörme, női és gye: mek-kabátokat, ágarok és palétókat**, egyszerű és sz. kímélő tartozó összes czikket leggyorsabban pontos kiszolgálás és legolcsóbb árak mellett

Ugyszintén elvállalok **bebelelőéseket, promesséket, javításokat és atalakításokat.**

Nálam vásárolt szörmeúak díjmentesen tisztítotnak. Besszes pártfogását kérvé, vagyok kiváló tisztelettel

Weiszfeiler Sandor,
 pipere-szűs.

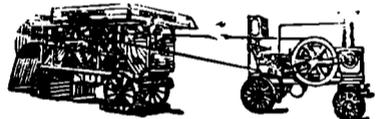
Viduki megrendelések a leggyorsabban lesznek eszközölve.

A Rakóczi-utca 322. sz. alatt levő belsőseg és az összes külsőség eladó. — Ertekezhetni **Dávid Balint** mészárossal. **Markus István** u. 346. szám.

KALMÁR ÉS ENGEL
MOTOR- ÉS GEPGYÁRA

Városi raktár **BUDAPEST** Gyár és iroda: V., Lipót-körút 78. VI., Úteg-utca 19.

Ajánlja ugy eszölgépe, mint mulomüzemre leggyorsabb benzínmotorjait, benzínlokomobiljait, valamint szűvő-gázmotorjait, melyek V. Lipót-körút 78. bármikor üzemben megtekinthetők.

— Teljes jótállás — kitűnő csopleseert! **Egyedülálló újdonosság!**
 Ezen motorok egyenletes járásuak és bűmulatos egyszerű szerkezetük folytán bármely legjáratalanabb ember által is azonnal könnyen kezelhetők. **Árjegyzék ingyen. Olcsó árak részletfizetésre.**

MOTORVEVŐK FIGYELMÉBE!

HERKULES-MOTORVÁLLALAT
 Budapest V., Váci-ut 30.

Ajánlja ugy eszöplési, mint mulomüzemre kitűnően alkalmas, leggyorsabb benzínlokomobiljait, melyek V. ker., Váci-ut 30. szám alatti gyárban bármikor üzemben megtekinthetők.

Teljes jótállás kifogástalan ::::üzemért:::

Üzemzavarok kizárva! Bűmulatosan egyszerű szerkezet! Rendkívül csekély benzínfogyasztás.

13—14-éves fiú is kezelheti!

Árjegyzék ingyen! Olcsó árak részletfizetésre!

Kétszáz darab elismert levél a Magyarországon üzemben levő motorokról!

Hét darab erős ígás ló eladó az Erdelyi Rezműveknél Balanbányán.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságu Portland-Cementet ajánl olcsó áron a
PORTLAND-CEMENT-GYÁR BRASSÓBAN.
 Csikszeredán kapható: **Albert Balázs és Fia** urak kereskedésében.